

(๒๒)

คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญ

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์ ศาลรัฐธรรมนูญ

คำสั่งที่ ๔๒/๒๕๕๖

เรื่องพิจารณาที่ ๕๑/๒๕๕๖

วันที่ ๑๓ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๕๖

เรื่อง ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๕๘ (๕) มาตรา ๑๖๑ มาตรา ๒๒๐ และมาตรา ๒๒๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๐ (๑) และ (๒) หรือไม่

ศาลจังหวัดสระแก้วส่งคำโต้แย้งของโจทก์ (จำสืบตำรวจ จักรภพ เทพเสนา) ในคดีอาญา หมายเลขคำที่ ๕๐๔/๒๕๕๕ เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๑ ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบ สรุปได้ดังนี้

จำสืบตำรวจ จักรภพ เทพเสนา โจทก์ ยื่นฟ้องนายปรีชากุล คุณทรัพย์ พนักงานอัยการ จังหวัดสระแก้ว เป็นจำเลย ต่อศาลจังหวัดสระแก้ว ในฐานะความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๗ มาตรา ๒๐๐ และมาตรา ๑๗๕ ซึ่งศาลชั้นต้นมีคำสั่งยกฟ้องโดยไม่ได้สวนมูลฟ้อง เนื่องจากเห็นว่า การกระทำของจำเลยตามที่โจทก์บรรยายมาในคำฟ้องไม่เป็นความผิดตามฐานความผิดที่โจทก์ฟ้อง โจทก์ยื่นอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ภาค ๒ พิพากษายืน คดีจึงต้องห้ามฎีกาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๐ โจทก์ยื่นคำร้องขออนุญาตฎีกาโดยขอให้ผู้พิพากษาที่พิจารณาคดีในศาลชั้นต้น และศาลอุทธรณ์อนุญาตให้ฎีกาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๑ แต่ผู้พิพากษาที่พิจารณาคดีในศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์ไม่อนุญาตให้ฎีกา ศาลชั้นต้นจึงมีคำสั่งไม่รับฎีกา โจทก์อุทธรณ์ คำสั่งไม่รับฎีกาต่อศาลฎีกา คดีอยู่ระหว่างรอฟังคำสั่งศาลฎีกาว่าจะรับฎีกาโจทก์ไว้พิจารณาหรือไม่

- ๒ -

โจทก์ยื่นคำโต้แย้งว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๕๘ (๕) และมาตรา ๑๖๑ ที่บัญญัติให้ศาลมีอำนาจยกฟ้องตั้งแต่ในชั้นตรวจคำฟ้อง เป็นการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของโจทก์เกี่ยวกับสิทธิในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้โดยง่าย โดยโจทก์ไม่มีโอกาสเสนอข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานต่อศาลในชั้นไต่สวนมูลฟ้องหรือในชั้นพิจารณา และประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๐ ที่บัญญัติห้ามมิให้คู่ความฎีกาในคดีที่ศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์พิพากษายกฟ้องโจทก์เป็นบทบัญญัติที่ทำให้โจทก์เข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้ยาก อีกทั้งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๑ ที่บัญญัติให้ผู้พิพากษาที่พิจารณาคดีในศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์ซึ่งเคยวินิจฉัยให้ยกฟ้องเป็นผู้มีอำนาจพิจารณาว่าสมควรอนุญาตให้ฎีกาหรือไม่ เป็นการขัดกับหลักธรรมชาติเนื่องจากการอนุญาตดังกล่าวย่อมขัดกับคำพิพากษาของศาลทั้งสอง และการบัญญัติให้อำนาจอัยการสูงสุดรับรองฎีกามีเหตุอันควรที่ศาลสูงสุดจะได้วินิจฉัยก็ไม่สามารถใช้บังคับได้ในกรณีที่ประชาชนฟ้องพนักงานอัยการในฐานะเจ้าพนักงานของรัฐเป็นจำเลย ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๕๘ (๕) มาตรา ๑๖๑ มาตรา ๒๒๐ และมาตรา ๒๒๑ จึงขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๐ (๑) และ (๒)

ศาลจังหวัดสระแก้วเห็นว่า เมื่อโจทก์โต้แย้งว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๕๘ (๕) มาตรา ๑๖๑ มาตรา ๒๒๐ และมาตรา ๒๒๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๐ (๑) และ (๒) และศาลจังหวัดสระแก้วจะต้องนำบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวมาใช้บังคับแก่คดี และยังไม่มีการวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าว จึงให้ส่งคำโต้แย้งของโจทก์ให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๑

ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาเบื้องต้นมีว่า คำโต้แย้งของโจทก์เป็นไปตามหลักเกณฑ์ของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๑ ที่ศาลรัฐธรรมนูญจะรับไว้พิจารณาวินิจฉัย หรือไม่

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๑ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ในการที่ศาลจะใช้บทบัญญัติแห่งกฎหมาย บังคับแก่คดีใด ถ้าศาลเห็นเองหรือคู่ความโต้แย้งพร้อมด้วยเหตุผลว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายนั้นต้องด้วยบทบัญญัติมาตรา ๖ และยังไม่มีการวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินั้น ให้ศาลส่งความเห็นเช่นนั้นตามทางการเพื่อศาลรัฐธรรมนูญจะได้พิจารณาวินิจฉัย ในระหว่างนั้นให้ศาล

- ๓ -

ดำเนินการพิจารณาต่อไปได้ แต่ให้รอการพิพากษาคดีไว้ชั่วคราว จนกว่าจะมีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ” และวรรคสอง บัญญัติว่า “ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญเห็นว่าคำโต้แย้งของคู่ความวรรคหนึ่งไม่เป็นสาระอันควรได้รับการวินิจฉัย ศาลรัฐธรรมนูญจะไม่รับเรื่องดังกล่าวไว้พิจารณาก็ได้”

พิจารณาแล้วเห็นว่า การที่โจทก์โต้แย้งว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๕๘ (๕) มาตรา ๑๖๑ มาตรา ๒๒๐ และมาตรา ๒๒๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ และมาตรา ๒๗ นั้น เห็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ และมาตรา ๒๗ มิได้มีข้อความรับรองสิทธิและเสรีภาพของบุคคลในเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะ จึงไม่มีบทบัญญัติแห่งกฎหมายใดที่จะขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญมาตรานี้ได้ คำโต้แย้งในส่วนนี้จึงไม่เป็นสาระอันควรได้รับการวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๑ วรรคสอง

สำหรับประเด็นที่โต้แย้งว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๕๘ (๕) มาตรา ๑๖๑ มาตรา ๒๒๐ และมาตรา ๒๒๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ และมาตรา ๓๐ หรือไม่ นั้น เห็นว่า คำโต้แย้งมิได้ระบุนายละเอียดของการโต้แย้งและเหตุผลสนับสนุน โดยชัดแจ้งว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญมาตราดังกล่าวอย่างไร เพราะเหตุใด คำโต้แย้งในส่วนนี้จึงไม่ต้องด้วยหลักเกณฑ์ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๑ วรรคหนึ่ง ที่ศาลรัฐธรรมนูญจะรับไว้พิจารณาวินิจฉัยได้

ส่วนประเด็นที่โต้แย้งว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๕๘ (๕) มาตรา ๑๖๑ มาตรา ๒๒๐ และมาตรา ๒๒๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๐ (๑) และ (๒) นั้น เห็นว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๕๘ (๕) และมาตรา ๑๖๑ เป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับการบรรยายคำฟ้องและการตรวจสั่งคำฟ้อง ซึ่งเป็นการกำหนดวิธีการใช้สิทธิตามกระบวนการยุติธรรมที่มีเหตุผลอันสมควร เพื่อให้เกิดความกระจ่างชัดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยในการใช้สิทธิตามสมควร จึงไม่มีมูลกรณีที่บทบัญญัติดังกล่าวจะขัดหรือแย้งต่อสิทธิในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมแต่ประการใด คำโต้แย้งในส่วนนี้จึงไม่เป็นสาระอันควรได้รับการวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๑ วรรคสอง

ส่วนประเด็นที่โต้แย้งว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๐ และมาตรา ๒๒๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญในเรื่องเกี่ยวกับสิทธิในการเข้าถึงกระบวนการ

- ๔ -

ยุติธรรม นั้น เห็นว่า บทบัญญัติมาตรา ๒๒๐ ที่ห้ามมิให้คู่ความฎีกาในคดีที่ศาลชั้นต้น และศาลอุทธรณ์พิพากษายกฟ้อง โจทก์ก็เนื่องจากคดีดังกล่าวผ่านการกั่นกรองจากศาลชั้นต้น และศาลอุทธรณ์มาถึงสองชั้นศาลแล้ว ทั้งมิได้เป็นการห้ามหรือตัดสิทธิคู่ความที่จะนำคดีขึ้นสู่ศาลฎีกา ไปเสียทุกกรณี โดยยังสามารถฎีกาได้ทั้งในปัญหาข้อกฎหมายและปัญหาข้อเท็จจริงตามมาตรา ๒๒๑ หากผู้พิพากษาที่ลงชื่อในคำพิพากษาหรือทำความเห็นแย้งในศาลชั้นต้นหรือศาลอุทธรณ์อนุญาตให้ฎีกา หรืออัยการสูงสุดรับรองว่ามีเหตุอันควรที่ศาลสูงสุดจะได้วินิจฉัย การที่กฎหมายกำหนดให้ผู้ที่มีอำนาจ อนุญาตหรือรับรองให้สามารถฎีกาได้ มาจากสององค์กร คือ ศาลและอัยการ ก็เพื่อให้เป็นดุลยพินิจ ของผู้พิพากษาแต่ละคนและอัยการสูงสุด โดยให้องค์กรใดองค์กรหนึ่งเพียงองค์กรเดียวมีอำนาจอนุญาต หรือรับรองให้ฎีกาได้นั้น เป็นการให้โอกาสแก่คู่ความใช้สิทธิเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้ตาม สมควรแล้ว บทบัญญัติดังกล่าวจึงมิได้ทำให้สิทธิในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมของคู่ความต้องเสียไป แต่อย่างใด คำโต้แย้งในส่วนนี้จึงไม่เป็นสาระอันควรได้รับการวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๑ วรรคสอง เช่นกัน

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงมีคำสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย

- ๕ -

(คำสั่งที่ ๔๒/๒๕๕๖)

(นายจรัญ ภัคดีชนากุล)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายเจติมพล เอกอูรู)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายชัช ชลวร)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายทวีเกียรติ มินะกนิษฐ)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายณรงค์ มาประณีต)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายบุญส่ง กุลบุปผา)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายสุพจน์ ไข่มุกด์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายอุดมศักดิ์ นิติมนตรี)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ